Politică

Istoric britanic, despre trădătorul Iohannis: „Un cameleon politic care s-a dovedit un șef de stat aproape inutil. S-a bucurat doar de privilegiile funcției”

Cimpoi Adrian • 12/02/2025 0 1.752 9 minute de citit

Într-un articol publicat pe site-ul Contributors.ro, istoricul britanic Tom Gallagher face bilanțul eșecurilor președintelui Klaus Iohannis, cel care își încheie astăzi prin demisie mandatul de președinte al României. „Pe parcursul întregii sale președinții, cu greu poate fi amintită vreo întâlnire memorabilă cu cetățenii români. Nu a manifestat niciun interes de a se familiariza cu dificultățile și traumele acestora. A fost evident pentru toată lumea că se bucura de privilegiile funcției sale (pe care, de altfel, le-a extins considerabil), fără a oferi nimic în schimb celor care l-au ales”, scrie Gallagher.

- **În vârstă de 71 de ani, Tom Gallagher este istoric și a publicat mai multe cărți pe tema României comuniste și post-comuniste sau a Balcanilor. Este autorul, printre altele, al volumului „Furtul unei națiuni. România de la comunism încoace”**.

Istoricul Tom Gallagher

Cât de mare este exagerarea atunci când spunem că Klaus Iohannis și-a aruncat țara într-o situație periculoasă din cauză că nu și-a putut ascunde plictiseala sau chiar disprețul față de poporul român? Desigur, acest dispreț a mers mult mai departe, extinzându-se și asupra îndatoririlor de serviciu pe care și le-a asumat în slujba națiunii la preluarea mandatului prezidențial pe 21 decembrie 2014.

Poate că există o doză de hiperbolă aici, dar cei care, chiar și în prezent, încearcă să umfle artificial imaginea lui Iohannis vor avea dificultăți în a construi o contra-narațiune plină de detalii despre vigilența și hărnicia sa. În realitate, acolo unde aceste trăsături pot fi identificate, ele au fost cu adevărat mobilizate doar în slujba intereselor sale personale de-a lungul ultimului deceniu.

Din ce în ce mai mult, după ce a fost ales, și-a pus dorința de a se bucura pe deplin de beneficiile funcției mult deasupra nevoii de a păstra și consolida o democrație fragilă și constant ineficientă.

Rămâne surprinzător faptul că a crezut că poate acționa neglijent și egocentric fără să își dea seama că vor exista

consecințe nefaste într-o țară ca România, care acumulase deja numeroase probleme. Acestea includeau: un aparat de stat disfuncțional, care a risipit oportunitățile oferite de alinierea externă la entități și actori statali occidentali; un sistem de partide care a atras adesea persoane periculoase pentru o democrație tânără și vulnerabilă; forțe extremiste aflate într-o continuă metamorfoză, inspirate de o triadă formată din Putin, Ceaușescu și legionarii din perioada interbelică; un sector de informații fabulos dotat, dar esențialmente parazitar, care și-a neglijat îndatoririle esențiale într-un mediu geopolitic periculos și care a permis mult prea ușor forțelor marginale, nostalgice după vremuri mai întunecate, să se apropie tot mai mult de centrul puterii.

Pentru a agrava și mai mult lucrurile, Iohannis a subminat sau sabotat instituții care, sub predecesorul său departe de a fi perfect, dar incomparabil mai bun – Traian Băsescu, dobândiseră un nivel de competență care le oferea românilor încredere în direcția în care se îndrepta țara lor.

Mă refer la sistemul de justiție și la vigilența și curajul unui corp de judecători care au adus în fața instanței și au condamnat persoane lacome și corupte din politică și administrația statului (inclusiv doi foști prim-miniștri). În al doilea mandat al lui Iohannis, pe măsură ce corupția a crescut din nou incontrolabil, astfel de procese au început să dispară.

Democrația militarizată impusă de Iohannis

A doua instituție la care mă refer este armata. După aderarea României la NATO în 2003, aceasta și-a dobândit rapid o reputație solidă, dar până în anii 2020 a început să fie percepută ca o instituție nepotistă și ineficientă, profund implicată în jocurile politice machiavelice. Aceasta este o alunecare periculoasă, mai ales într-o parte a lumii în care armatele politizate au făcut puțin bine și mult rău.

Responsabilitatea poate fi plasată fără îndoială la ușa comandantului său suprem, care s-a folosit de o figură militară de rang înalt pentru a zdrobi reformatorii din propriul său partid și a impune ceea ce unii descriu acum drept o „democrație militarizată”.

Cum și-a imaginat Iohannis că va putea scăpa la nesfârșit cu recompensarea dușmanilor săi politici, zdrobirea reformatorilor care l-au ales de două ori și slăbirea separației puterilor în stat prin crearea unei coaliții monstruoase între doi foști rivali, menținută unită doar prin festinul oferit de prada puterii? Evident, s-a simțit intangibil pe măsură ce se apropia sfârșitul ultimului său mandat permis de Constituție. Opoziția era redusă la Uniunea pentru Salvarea României, Ludovic Orban și câțiva aliați, precum și la extremiștii naționaliști, suveraniștii auto-declarați, față de care a manifestat o nepăsare binevoitoare, chiar și atunci când aceștia au acumulat influență nu doar în diaspora sau în regiunile afectate de războiul din Ucraina, ci și în interiorul aparatului de stat, haotic și bizantin.

Încrederea sa s-a văzut în decizia de a-și construi (cu ajutor generos din partea statului) o reședință de lux pe Strada Aviatorilor, în nordul Bucureștiului, unde, probabil, își imagina că va juca rolul unui arhiduce baroc, chemat ocazional să medieze disputele politice.

O aroganță aproape patologică

Poate că această atitudine de dispreț față de români, pe care mulți dintre cei din comunitatea sa săsească au manifestat-o în trecut, i-a permis să creadă că va putea scăpa nepedepsit cu o asemenea îndrăzneală. Comportamentul său de-a lungul anilor petrecuți la Cotroceni a lăsat impresia că îi considera pe români ca fiind, în esență, niște copii care se vor mulțumi întotdeauna cu puțin. Faptul că nu părea deloc preocupat de modul în care era percepută viața sa leneșă, cu atribuții

prezidențiale minime, combinată cu un șir nesfârșit de călătorii în destinații exotice, adesea lipsite de vreo importanță practică pentru România, a demonstrat o aroganță care, poate, se apropia de patologic.

Poate că Iohannis a presupus că aceleași roluri repetitive de figurant pe care le juca la evenimentele NATO și UE – șeriful rigid al României, în stilul lui John Wayne, cu vorbirea sa extrem de lentă – le-ar fi oferit concetățenilor săi o plăcere indirectă. Dar trebuia să ofere ceva în schimb și pur și simplu nu a făcut-o. În schimb, sistemul de sănătate a rămas un dezastru, cu spitale în flăcări în timpul pandemiei de Covid gestionate defectuos, standardele educaționale au continuat să scadă, corupția a rămas necontrolată, iar răspunsul statului la războiul de la graniță din Ucraina a fost unul de incoerență și suficiență.

Mai presus de toate, Iohannis a transmis impresia, mai mult decât oricare alt predecesor al său, că politica era rezervată doar unui grup select, iar rolul poporului era să se obișnuiască cu ideea că lucruri dezagreabile li se vor întâmpla, indiferent dacă voiau sau nu.

În orice epocă, o asemenea aroganță orbitoare ar fi fost probabil sancționată, dar într-o eră a comunicațiilor instantanee, în care tehnologia informației a transformat războiul politic într-un instrument de o forță inimaginabilă, era aproape garantat că Iohannis își va face dușmani periculoși.

Un președinte deloc stânjenit

Nu este clar dacă el însuși și-a dat seama de amploarea greșelii sale. Niciuna dintre declarațiile sale scurte și seci, oferite după ce Călin Georgescu a devenit favorit în alegerile prezidențiale din 24 noiembrie, nu sugerează acest lucru. În mod evident, nu a fost tulburat de decizia Curții Constituționale din 6 decembrie de a anula turul al doilea,

programat pentru 8 decembrie, iar timpul va spune ce rol a avut în influențarea acestei hotărâri. De asemenea, nu a părut deloc stânjenit de prelungirea mandatului său prezidențial cu până la șase luni, pentru a acoperi perioada organizării unor noi alegeri, în ciuda faptului că această mișcare controversată a accentuat polarizarea deja existentă în țară. Declarația sa abruptă, prin care și-a anunțat demisia pe 10 februarie, a transmis sentimentul că toți sunt defazați, în afară de el.

Fără PSD-ul avar și prădător, ascensiunea lui Iohannis de la primar al Sibiului, în sudul Transilvaniei, la președinte al României nu ar fi fost atât de simplă. Între 2012 și 2019, partidul succesor al comuniștilor a fost dominat de două figuri neliniștitoare care au deținut funcția de prim-ministru și au încercat să elimine garanțiile democratice stabilite (cu dificultate) pe măsură ce România se apropia de Uniunea Europeană, aderând în cele din urmă în 2007.

Virajul către PSD

Orice figură din opoziție ar fi părut mai bună în comparație cu Victor Ponta. Acest lucru s-a aplicat chiar și lui Iohannis, care făcea parte din tabăra liberală ce a colaborat anterior cu PSD din cauza urii comune față de președintele Băsescu. Contrar așteptărilor, Iohannis l-a învins pe Ponta în alegerile prezidențiale din 2014. După ce Ponta a fost înlocuit de Liviu Dragnea ca noul lider autoritar post-comunist al României, eforturile de transformare a țării într-o autocrație cu partid unic au fost reluate. Iohannis s-a opus acestei acaparări a puterii într-un mod deloc eroic, nereușind, de exemplu, să o apere în 2018 pe Laura Codruța Kövesi, procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție (DNA).

Cu toate acestea, a fost reales pentru un al doilea mandat în 2019. Opoziția sa față de PSD părea frontală și categorică. Părea pregătit să susțină o coaliție reformistă între liberali și USR. Dar nu a fost niciodată un motor inspirațional pentru o

democrație românească reînnoită. Un rezultat surprinzător de puternic al partidului rusofil AUR în alegerile parlamentare de la sfârșitul lui 2020 a însemnat că reformiștii, deși cea mai mare forță parlamentară, nu au reușit să obțină o majoritate absolută. Nu a fost o perioadă ușoară, coincizând cu apariția pandemiei de Covid. Dar Iohannis și-a abandonat rapid rolul de mediator între partidele din coaliția sa, între diferite instituții ale statului și, în cele din urmă, între stat și societate. A destrămat coaliția, a înlăturat doi lideri succesivi ai PNL (cu ajutorul serviciului intern de informații, SRI, pe care l-a tras adânc în politică) și, din toamna lui 2021, a prezidat o coaliție între PNL și principalul său rival, PSD, care a adoptat efectiv o agendă anti-reformă.

A transformat PNL într-un partid accesoriu

PNL, slăbit de diviziuni, a ajuns să accepte statutul de accesoriu al unui pact cinic între președinte și fostul său mare dușman. Oportunitățile fără precedent de a beneficia de fluxul tot mai mare de fonduri europene, datorită programului de redresare post-Covid al UE, au redus probabil îndoielile despre acest pact faustic. Direcția politică a devenit clară când anti-reformiștii au câștigat avantajul în lupta de lungă durată pentru ca procurorii și judecătorii să poată trage la răspundere figurile de rang înalt care și-au abuzat pozițiile pentru câștig politic. De asemenea, nu a pus niciun obstacol în calea Laurei Vicol, avocat și deputat PSD, pentru a deveni președintele comisiei juridice a Parlamentului. Înainte de a obține mandatul în 2020, Vicol a reprezentat o serie de clienți cu presupuse legături cu crima organizată și extorcarea, inclusiv unii care ulterior au fost condamnați pentru infracțiuni precum răpire, trafic de persoane, evaziune fiscală și șantaj. Ieșirea lui Iohannis – în dizgrație – coincide cu detenția preventivă a acesteia într-un mare scandal de corupție.

În timp ce liberalii și-au distrus credibilitatea prin participarea la sistemul prăzii și au permis unui general incompetent de la

Palatul Cotroceni, Nicolae Ciucă, să fie pus în fruntea partidului, Iohannis și-a redus rolul prezidențial la strictul minim. A susținut că amploarea provocării Covid a făcut necesară o guvernare de unitate, dar nu a jucat niciun rol în îmbunătățirea sistemului sanitar deplorabil. A fost lent în a-și arăta compasiunea față de cei îndureraţi în diverse dezastre naturale și provocate de om. De fapt, pe parcursul întregii sale președinții, cu greu poate fi amintită vreo întâlnire memorabilă cu cetățenii români. Nu a manifestat niciun interes de a se familiariza cu dificultățile și traumele acestora; nu a inițiat proiecte prezidențiale, nu a convocat dezbateri; interviurile sale au fost rare și la fel de lipsite de conținut precum cele regizate de Boris Elțîn; discursurile sale banale au devenit tot mai ridiculizate. A fost evident pentru toată lumea că se bucura de privilegiile funcției sale (pe care, de altfel, le-a extins considerabil), fără a oferi nimic în schimb celor care l-au ales.

Pe plan intern, a fost activ doar în menținerea relației cu foștii săi rivali din PSD; acomodarea, făcută în mare parte în termenii acestora, i-a permis să guverneze ca un boier care moștenise o mare avere.

Un șef de stat aproape inutil

Curând, au apărut temeri că un sistem imperfect, uneori haotic, dar clar pluralist, era înlocuit de o versiune monolitică, în care corupția și incompetența prosperau în absența unor mecanisme reale de control și echilibru. Iohannis nu a negat zvonurile tot mai insistente că plănuia să rămână o forță politică dominantă și după finalizarea celor două mandate, menținându-se ca „naș” al unei eterne coaliții PSD-PNL. Preocupați de consecințele războiului din Ucraina, liderii occidentali au fost ușurați că România părea să fi intrat într-o fază de stabilitate sub un lider tăcut și enigmatic, dar cu o aparentă orientare pro-occidentală. La sfârșitul lui 2021, i-a fost acordat prestigiosul Premiu Carol cel Mare, în orașul

german Aachen, pentru servicii excepționale aduse unității europene. Ironia a făcut ca în discursul de omagiere să fie menționată implicarea sa în lupta împotriva corupției și în consolidarea separației puterilor în stat – principii pe care tocmai le îngropase prin pactul său cu PSD, semnat cu două luni mai devreme.

Datorită unui cameleon politic care s-a dovedit un șef de stat aproape inutil, Occidentul va trebui acum să acorde României mult mai multă atenție decât a făcut-o în ultimii ani. Multe mistere rămân în jurul modului său de guvernare, iar în lunile de criză ce vor urma, probabil, se vor adăuga și altele, pe măsură ce va încerca să orchestreze evenimentele în avantajul său, sprijinit de o presă cumpărată în totalitate de guvernarea 2021-2024.

Cineva care ar încerca să îi scrie biografia ar merita o medalie – dacă ar reuși vreodată să o termine.

#inutil **#Klaus Iohannis** **#tom gallagher** **#tradator**

Comentează!